

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 27P/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121202434
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mária Košťálová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121202434.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: F. S., nar. XX.XX.XXXX, X. S., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, deti rodičov: matky B. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom VI. L. XXXX/XX, R., a otca N. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. G. Z. XX, XXX XX V. (Pu), R., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

r o z h o d o l :

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie nasledovného znenia:

Otec je povinný prispievať na výživu maloletej F. S. sumou vo výške 30% životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletého X. S. sumou vo výške 30% životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Otcovi sa zakazuje vycestovať s maloletými deťmi F. S. a X. S. mimo územia Slovenskej republiky bez písomného súhlasu matky alebo bez rozhodnutia súdu o nahradení súhlasu matky s vycestovaním.

II. Vo zvyšnej časti súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietla.

III. Súd maloletým deťom F. S. a X. S. ustanovuje za opatrovníka pre toto konanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava.

IV. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom, vedeného na Okresnom súde Trnava, č.k. 32P/25/2019.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným súdu dňa 23.04.2021 sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd stanovil otcovi maloletých detí povinnosť platiť na každé dieťa výživné vo výške 30% životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, určil styk otca s maloletými deťmi podľa potrieb otca za prítomnosti matky a zakázal otcovi vycestovať s maloletými deťmi z územia Slovenska. Svoj návrh matka odôvodnila tým, že po skončení spolužitia rodičov sa matka s maloletými deťmi so súhlasom otca vrátila na Slovensko. Otec maloletých prejavil záujem stráviť s deťmi jarné prázdniny v r. 2019 v Taliansku, čo mu matka umožnila, avšak po skončení prázdnin otec deti matke nevrátil. Neskôr vrátil matke maloletého X., maloletú F. však nie. Na základe rozhodnutia súdu v Ancone sp.zn. 1047/2019 zo dňa 12.03.2020, v ktorom súd konštatoval, že maloletá F. má obvyklý pobyt na Slovensku, bola maloletá F. navrátená na Slovensko do starostlivosti matky. Proti rozhodnutiu súdu v Ancone podal otec odvolanie, o ktorom rozhoduje Najvyšší kasačný súd v Ríme. Okresný súd Trnava uznesením sp.zn. 19P/12/2019-22 zo dňa 12.04.2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým súd zveril maloleté deti do starostlivosti matky, o výživnom a styku s deťmi rozhodnuté nebolo. Od 01.07.2020

otec neprispieva na výživu maloletých detí žiadnym spôsobom. Deti navštívil naposledy v auguste 2020. Otec pri komunikácii s deťmi prízvukuje, že ich dostane naspäť do Talianska.

2. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 Zákona o rodine, ods. 1 plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, ods. 3 každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa čl. 7 ods. 2 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Podľa článku 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“), toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na: a) rozvod, rozluku alebo anulovania manželstva; b) nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

Podľa článku 1 ods. 2 nariadenia Brusel IIa, záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä: a) opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom; b) opatrovníctva, poručníctva alebo podobných inštitútov; c) určenia a úloh osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za osobu dieťaťa alebo jeho

majetok, ktoré dieťa zastupujú alebo mu pomáhajú; d) umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa; e) opatrení na ochranu dieťaťa týkajúcich sa správy, udržiavania alebo nakladania s majetkom dieťaťa.

Podľa článku 1 ods. 3 písm. e) nariadenia Brusel IIa, toto nariadenie sa nevzťahuje na vyživovaciu povinnosť.

Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

Podľa článku 20 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, v naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

Podľa článku 1 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len „nariadenie o výživnom“), toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

Podľa článku 3 nariadenia o výživnom V členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Podľa článku 14 nariadenia o výživnom, súdom členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

3. Na Okresnom súde Trnava prebieha konanie o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, sp.zn. 32P/25/2019. Toto konanie bolo uznesením zo dňa 29.11.2019 zastavené a súd odmietol vykonávanie právomoci v prospech Všeobecného súdu Urbino v Talianskej republike. Krajský súd uznesením zo dňa 25.01.2021 uvedené uznesenie Okresného súdu v Trnave zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, pričom uviedol: „Súd mal teda preukázať, že obvyklý pobyt maloletej F. bol pred cestou do Talianska vo februári/marci 2019 v Trnave na Slovensku, čiže už mimo Talianska, pričom rovnako niet sporu o tom, že starostlivosť o maloletú vykonávali pred cestou do Talianska vo februári/marci 2019 obaja rodičia, v dôsledku čoho bol na zmenu status quo potrebný súhlas oboch rodičov. Z týchto dôvodov napriek tomu, že súd berie na vedomie, že v predbežnom uznesení z 12.7.2019, ktoré Všeobecný súd v Urbine vydal v rámci konania č. 144/2019 sa vychádzalo z predpokladu obvyklého pobytu v Taliansku, v prejednávanej veci dospel súd pre maloletých k záveru, že s ohľadom na doplnené dokazovanie vykonané v tomto konaní je preukázané, že maloletá F. má obvyklý pobyt na Slovensku. Na základe uvedeného súd podanému návrhu vyhovel a nariadil návrat maloletej na Slovensko, vrátane obnovenia starostlivosti matky o maloletú. Preskúmaním napadnutého uznesenia a celého obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody matky sú namieste, keďže vo svetle vyššie uvedených nových okolností sa rozhodnutie javí ako predčasné. Všeobecný súd v Urbine rozhodnutím z 11.12.2019 konanie vo veci samej prerušil s odôvodnením, že aktuálne prebiehajú dve návratové konania týkajúce sa oboch maloletých (konanie vo veci mal. F., ktoré prebieha na Súde pre maloletých v Ancone a zároveň rovnaká žiadosť bola podaná Národnému centrálnemu orgánu kvôli mal. X.). Matka preukázala, že v návratovom konaní týkajúcom sa maloletej F. bola úspešná a maloletá bola vrátená dňa 30.06.2019 matke, keď súd v Ancone ustálil, že s ohľadom na doplnené dokazovanie vykonané v tomto konaní je preukázané (na rozdiel od Všeobecného súdu v Urbine, ktorý v predbežnom uznesení z 12.7.2019 vydanom v rámci

konania č. 144/2019 vychádzal z predpokladu obvyklého pobytu v Taliansku), že maloletá F. má obvyklý pobyt na Slovensku.“

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaním matky a obsahom spisov Okresného súdu Trnava, č.k. 32P/25/2019 a 19P/12/2019.

5. Uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 19P/12/2019-22 zo dňa 12.04.2019 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky. Otec podal návrh na zrušenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že tunajší súd nemal právomoc rozhodnutie vydať. Uznesením č.k. 19P/12/2019-176 zo dňa 18.03.2021 súd návrh otca na zrušenie neodkladného opatrenia zamietol.

6. Na základe dopytu súdu Okresný súd Bratislava I oznámil, že na Okresnom súde Bratislava I sa nevedlo ani sa v súčasnosti nevedie konanie o nariadenie návratu maloletých detí F. S. ani X. S..

7. Z uvedených skutočností má súd za osvedčené, že maloleté deti majú obvyklý pobyt na Slovensku, a preto má súd právomoc rozhodovať o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Ak by však následne došlo k inému rozhodnutiu príslušného súdu v otázke obvyklého pobytu a prípadného návratu (napríklad rozhodnutím Kasačného súdu v Ríme), je nepochybné, že sa maloleté deti aktuálne takmer rok nepretržite zdržiavajú na Slovensku a súd má právomoc na nariadenie neodkladných opatrení v prípadoch, ktoré vyžadujú okamžitý zásah súdu.

8. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je riešiť urgentné situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu, v ktorých by odklad riešenia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej spôsobil ujmu na právach niektorého z dotknutých účastníkov. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba zväčša predbežnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto dočasná úprava sa musí javiť ako naliehavá. K nariadeniu neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloletých by mal súd pristúpiť, najmä ak je ohrozená výživa maloletého alebo nie je zabezpečená riadna starostlivosť o maloletého. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je pre súd rozhodujúcim hľadiskom, ovplyvňujúcim jeho rozhodnutie, záujem maloletého dieťaťa. Výživné v nevyhnutnej miere, predstavuje inštitút umožňujúci zabezpečiť maloletým deťom dočasne finančné prostriedky zo strany rodiča, ktorý nemá deti v starostlivosti aspoň v rozsahu umožňujúcom pokrytie ich základných nevyhnutných výdavkov, a to formou nariadenia neodkladného opatrenia. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia v zmysle § 366 CMP neurčuje súd výšku výživného v rozsahu zodpovedajúcom odôvodneným potrebám maloletého a celkovým schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča, ale len v nevyhnutnej výške v rozsahu, ktorý umožňuje osvedčené majetkové a príjmové pomery povinnej osoby.

9. Po oboznámení sa s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia a po vykonanom dokazovaní, dospel súd k záveru, že je potrebné dočasne upraviť práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom čo do platenia výživného otcom na maloleté deti v nevyhnutnej miere, ako aj čo do uloženia zákazu otcovi vycestovať s maloletými deťmi do zahraničia. Otec na výživu maloletých detí vôbec neprispieva. Súd s ohľadom na to, že otec žije a pracuje v Taliansku a tiež s ohľadom na krátku lehotu na nariadenie neodkladného opatrenia nemá možnosť vykonať riadne dokazovanie ohľadom príjmu otca a jeho majetkových pomerov a prípadných ďalších vyživovacích povinností. Súd preto uložil otcovi povinnosť platiť výživné v minimálnej miere stanovenej zákonom, tak, ako to navrhovala aj matka. Súd uvádza, že výživné v konečnej výške bude určené až po vykonaní dokazovania v konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom, kedy budú spoľahlivo zistené osobné a majetkové pomery rodičov maloletých detí.

10. Súd má zároveň osvedčené tvrdenia matky, ktorá uvádza, že má obavu o to, že otec bez jej súhlasu vycestuje s deťmi do zahraničia (zrejme za účelom zmeny ich obvyklého pobytu). Vycestovanie do zahraničia aj zmena pobytu maloletých detí, najmä ak ide o presťahovanie do iného štátu, je podstatnou záležitosťou maloletých detí, o ktorej sa musia rodičia dohodnúť a ak sa nedohodnú, rozhodne na návrh jedného z rodičov súd. Napriek tomu matka uvádza, že otec maloletých detí sa vyhráža, že s deťmi do zahraničia odcestuje bez jej súhlasu. Táto obava matky sa súdu javí ako dôvodná najmä z dôvodu, že otec sa takéhoto konania dopustil už v minulosti, keď bez súhlasu matky držal maloleté deti v zahraničí s úmyslom zmeniť ich miesto pobytu. Zároveň sa súdu javí potreba tejto úpravy ako naliehavá, keď považuje zákaz takéhoto konania a potrebu stabilného prostredia pre maloleté deti za natoľko dôležité,

aby prípadné porušenie tejto povinnosti bolo spájané s trestnoprávnymi dôsledkami, ktoré vyplývajú z nerešpektovania rozhodnutia súdu.

11. Súd však nemal za osvedčenú naliehavosť úpravy stretávania otca s maloletými deťmi, keďže zo samotného návrhu matky vyplýva, že otcovi v stretávaní nebráni, otec sa napriek prebiehajúcim konaniam na súde styku s maloletými deťmi nedomáhal, a preto súd návrh matky na úpravu styku otca s maloletými výrokom II zamietol.

12. Súd trvanie neodkladného opatrenia obmedzil časovo v zmysle § 330 ods. 1 CSP do právoplatného skončenia konania o úpravu práv a povinností k maloletým deťom (výrok III. rozhodnutia), keď vo veci úpravy práv a povinností prebieha riadne konanie a výživné môže byť upravené inak na základe riadneho dokazovania. Zároveň pre konanie a rozhodnutie v tomto konaní bude nevyhnutné definitívne rozhodnutie v otázke obvyklého pobytu maloletých detí (po rozhodnutí Kasačného súdu v Ríme a vysporiadaní sa s právomocou súdu v Urbine), ktoré je podstatou sporu rodičov, z ktorého vyplýva aj obava matky o premiestnenie maloletých detí bez jej súhlasu. V prípade, ak by došlo k zmene pomerov medzi účastníkmi prípadne by odpadli dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia, každý z rodičov je oprávnený podať návrh na jeho zrušenie.

13. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z..

Toto rozhodnutie je vykonateľné doručením.